

RAAD Volle publieke tribune wacht vergeefs

Motie van treurnis over centrumplan

De oppositie in de gemeenteraad diende gisteravond een motie van Treurnis in tegen de coalitie over het Gestelse centrumplan. Door alle commotie werd het subsidiebeleid niet meer besproken. Kwam een bomvolle publieke tribune voor niets.

door Jan van den Hout

SINT-MICHELSGESTEL - De Gestelse gemeenteraad kende gisteravond een bewogen begin. Niet alleen omdat een carnavalskapel de raadszaal binnen stapte voor de koninklijke onderscheiding van scheidend CDA-raadslid Huub van Bostel, maar ook omdat de voltallige oppositie van zes partijen een zogenoemde motie van Treurnis indiende tegen de regerende coalitie van CDA, PPA en DorpsGoed.

De oppositie stelde in die motie het een treurige dag voor de democratie te vinden, omdat de coalitie er in meerderheid voor zorgde dat een notitie over het Gestelse centrumplan in deze vergadering niet werd besproken. Een stuk waarin uitleg werd gegeven over het feit waarom het gemeentebestuur het contract met de bouwfirmas Heijmans opzegde voor de uitvoering van de eerste fase van het Gestelse centrumplan: de vergroting van de Albert Heijnsupermarkt met winkels en appartementen.

In de vergadering van de negen fractievoorzitters voorafgaand aan de gemeenteraad, waar het principe van een man, een stem geldt, was in een verhouding van zes (oppositie) tegen drie (coalitie) afgesproken dat het punt op de raadsagenda van gisteravond zou komen. In de gemeenteraad geldt echter tussen coalitie en oppositie een stemverhouding van twaalf tegen negen raadsleden. En toen de coalitie voorstelde het punt van de agenda te halen raakten de gemoe-

deren aan oppositiekant danig verhit. Bert Nelissen (PvdA) sprak van 'machtspolitiek'. Maar DorpsGoedfractievoorzitter Martijn van Meurs en Jan Kolen (PPA) vonden de motie sterk overdreven. Zij zeiden dat de raad zich zo breed mogelijk moet laten informeren. En in dit geval kon dat niet omdat de wethouder die het centrumplan in portefeuille heeft, Henk van Rosmalen, ziek is. Op 1 oktober wordt de raad in beslotenheid uitgebreid over het centrumplan geïnformeerd. Annebeth Wilton (VVD) zei dat de oppositie het gisteravond niet over de inhoud wilde hebben, maar over de gang van zaken. Over de slechte informatievoorziening naar de raad. „Want als mensen in Gestel mij nu vragen hoe het staat met het centrumplan, moet ik hen het antwoord schuldig blijven”, zei Jan Taks (D66). Door alle commotie over het centrumplan, werd de discussie over het nieuwe subsidiebeleid uitgesteld naar de raad van 27 september en droop een volle publieke tribune die speciaal voor dat punt was gekomen af naar huis.

Bert Nelissen: „Machtspolitiek.”

foto Rita Dekkers

ONDERWIJS

Ongeveer honderd scholen in Nederland werken met het taalprogramma Taal in Ontwikkeling (TiO). Ad Bok bedacht dit programma en won er een prestigieuze prijs mee.

Tienduizenden uren in een taalprogramma

Rosmalenaar Ad Bok (69) kreeg in juni in Berlijn de prestigieuze onderwijsprijs – de EduMedia Comenius Award – voor zijn onderwijsprogramma Taal in Ontwikkeling (TiO). Wat is dat voor een programma waar 30.000 uur ontwikkelwerk in zit?

door Rianneke Mees

ROSMALEN - Zo'n honderd scholen in Nederland werken al met het computerprogramma TiO. Dat zijn voornamelijk scholen in het voortgezet onderwijs. TiO helpt bij de ontwikkeling van schrijven, lezen, spellen, ontleden, formuleren en woordenschat.

Dat doet het programma door de leerlingen steeds informatie aan te bieden tijdens het schrijven. „Kijk, de leerlingen moeten een tekst schrijven en krijgen daarvoor zo'n 300 onderwerpen aangereikt”, laat Bok zien. „Een leerling kiest in de afdeling Argumenteren één van de twintig categorieën, elk met vijf prikkelende stellingen. De keus valt op Cultuur: 'Musea zijn de saaiste plekken op aarde'. De leerling is verplicht om drie hulpknoppen te gebruiken. Die knoppen zijn de leermomenten. Zo'n hulpknop geeft bijvoorbeeld argumenten pro en contra. Op een eerder moment had hij al kunnen kiezen voor een passende openingszin of voor een onverwachte perspectiefwisseling, zoals 'Hoe gingen ze daar vroeger mee om?'”

De leerling krijgt bij elke hulpknop veel handreikingen, soms wel honderd. Mensen worden creatief van voorbeelden, zegt Bok. „In de oude leerboeken volstaat men met één voorbeeld. Dat is veel te eng voor de menselijke geest.”

Het programma helpt ook om correct te leren spellen. Ook dat gaat

Ad Bok

foto's Marc Bolsius

anders dan de leerlingen gewend zijn. TiO markeert bijvoorbeeld riskante woorden (zoals bepaald en bepaalt). Ongeacht of de leerling die woorden goed of fout schrijft, zegt het programma 'Dit is een riskant woord. Wil je hulp?'

Dat is bij elkaar nogal wat, geeft Bok toe. Hij snapt als oud-leraar de huiver die leerkrachten voor TiO kunnen hebben: Leren ze wel voldoende? Blijft er genoeg tijd voor interactie? Bok daarover: „Wetenschapper Theo Pullens heeft in zijn proefschrift 'Bij wijze van schrijven' onlangs aangetoond dat het leereffect van TiO groter is dan van conventionele methodes.” Hij rekent voor hoeveel tijd een leraar in een volle klas met elke leerling kan hebben. Dat is minder dan één minuut. „Bovendien krijgen leraren door TiO meer tijd voor interactie tijdens de lessen mondelinge taalvaardigheid en literatuur.”

Bok, die een eigen educatief ontwerp bureau heeft, werkt sinds 1997 aan TiO. In deze regio wer-

ken onder meer het Rodenborch College, het Maurick College, het Stedelijk Gymnasium en het Jeroen Bosch College met TiO. Ook het Koning Willem I College is vorig jaar gestart. TiO wordt binnenkort ook aangeboden door Duitse universiteiten waar Nederlands wordt gegeven. „Het niveauverschil van leerlingen is niet van wezenlijk belang,” legt Bok uit. „De oudere of slimmere leerlingen gebruiken andere hulpknoppen.” TiO wijkt op meer punten af van het gebruikelijke pad. Zo stelt het programma zich te weer tegen wat Bok benoemt als 'aangeleerde hulpeloosheid'. „Leerlingen stellen zich in een klas veel hulpelozender dan buiten school. Geef ze een gloednieuwe i-Phone en ze hebben het ding binnen drie minuten aan de praat.”

Jaren terug klopte Bok tevergeefs aan bij de grote educatieve uitgeverijen met zijn plannen voor TiO. Hij kreeg nul op rekest. Dat hij nu een internationale prijs wint, doet hem vanzelfsprekend goed. En dat die erkenning samenvalt met de promotie van Theo Pullens, maakt het feest voor hem compleet.

Nu er meer bekendheid is voor het werk van Bok vanwege de Comeniusprijs, gaan er ook geluiden op om het principe van TiO te gebruiken voor andere talen of voor andere vakken. Vanuit de Katholieke Universiteit Nijmegen was er bijvoorbeeld al interesse voor een variant van TiO voor geschiedenis. Hartstikke mooi vindt Bok dat, maar hij zal er zelf niet aan meewerken. „Ik heb het druk genoeg met het perfectioneren van TiO en ik heb er ook niet de leeftijd voor. De samenwerking heeft er meer baat bij wanneer ik TiO tot de bodem doorontwikkel, dan wanneer ik het principe in de breedte uitwerk. Daar zijn wellicht anderen voor.”

Gemeente Haaren gaat zelf snoeien

door Jan van den Hout

HAAREN - Bewoners die meehelpten met het bijhouden van het gemeentelandschap voor hun deuren. In Haaren hebben ze een plan voor inwoners, bedrijven en instellingen, dat de gemeentekas een bezuiniging van honderdduizend euro moet gaan opleveren.

De gemeente Haaren, dat zichzelf ook wel de Tuin van Brabant noemt, wil vanaf 2014 honderdduizend euro per jaar bezuinigen op het openbaar groen. De gemeente wil dat bewerkstelligen door inwoners, bedrijven en instellingen te betrekken bij het groenonderhoud. Studenten van HAS Kennistransfer presenteerden gisteravond

in het gemeentehuis in het kader van een afstudeeropdracht drie voorstellen op wat voor manieren dat kan.

In navolging van Schijndel, waar al enkele jaren wijkbewoners groenstroken onderhouden, willen ze in Haaren starten met een proef in wijk De Kant. Als bewoners aangeven het plantsoen met heesters voor hun deur niet te willen bijhouden, worden die ingezaaid met gras, wat goedkoper is in onderhoud.

Bij de plantsoenen onder het bewonersbeheer komen paaltjes met een qr-code te staan, die is af te lezen met een smartphone. Bewoners krijgen dan informatie over het onderhoud. Bewoners kunnen

voor hun inzet worden beloond met onder meer een buurtbarbecue en een prijs voor het best onderhouden plantsoen. Voor de werkzaamheden en het afvoeren

'Bedrijven kunnen op een Groenroute ook een stuk groen adopteren'

van het groen stelt de gemeente een aanhanger, een zogenoemde Groenkar met gereedschap, oranje hestjes en ander spullen ter beschikking. Drie Haarense voetbalclubs onderhouden sinds ander-

half reeds met succes hun eigen velden. Voorgesteld wordt dat zij ook de struiken rond de velden onderhouden en daar een vergoeding voor krijgen voor de clubkas. Ook is er overleg geweest met instellingen zoals Cello, Vincentius en Prisma die bereid zijn hun cliënten als dagbesteding in het groen te laten werken. Bedrijven kunnen op een Groenroute ook een stuk groen adopteren om te onderhouden, waarop zij dan als tegenprestatie reclame mogen plaatsen. Verder wil de gemeente gaan werken met zogenoemde Groenprofs. Deskundige vrijwilligers die bewoners gaan adviseren bij het onderhoud van de eigen tuin en het openbare groen.

ENGELLEN

Reünie carnavalsclub

Carnavalsvereniging De Terpers uit Engelen bestaat dit jaar 55 jaar en gaat op 27 oktober een reünie houden. Om deze tot een groot succes te brengen is De Terpers nog op zoek naar mensen die bij de carnavalsvereniging betrokken zijn of betrokken zijn geweest. De reünie begint om 14.00 uur in dorpshuis De Engelenburcht in Engelen.

HELVOIRT

Pianoconcert

Pianiste Valentine Tóth speelt zondag 16 september van 12.15 uur tot 13.30 uur in de Oude Kerk aan de Torenstraat in Helvoirt tijdens het eerste Noten op de Noenconcert van dit seizoen. Om de concerten in de toekomst te kunnen bekostigen, vraagt de organisatie een vrijwillige bijdrage.